

UUTISET

Kuntaliitos karsii alueiden edustajia uudessa valtuustossa

Kuntaliitokset vaikuttavat kiistatta kunta-vaalien äänestystulokseen: Reuna-alueilta on alun jälkeen vaikeampaa päästä valtuustoon kuin kunnan ydinalueilta.

Vuoden 2008 vaaleissa reuna-alueet saivat väkimääränsä nähden vliedustuksen uusiin valtuustoihin. Moni valtuusto aloitti kuitenkin väliaikaisesti laajennettuna, ja reuna-alueiden edustus heikennee ajan mittaan.

Valtuutetut karsiutuvat monellakin tapaa, kertoo Åbo Akademin tutkija **Sari Pikkala**. ”Valtuustopaikkojen määrä pienenee ja myös ehdokaiden määrä vähenee, mutta ei yhtä paljon. Läpimeno on siis vaikeampaa.”

Parin viikon takaisten kunta-vaalien tietoja ei ole vielä tutkittu, mutta se tiedetään, että liitoskunnissa oli ehdokkaita lähes tuhat eli 17 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2008 vaaleissa.

Muiden kuntien ehdokkaat vähenivät nekin, mutta vain 1,2 prosentilla eli 388 hengellä.

Istuvista valtuutetuista 70 prosenttia tavoitteli jatkopestiä ei-liitoskunnissa, mutta liitoskunnissa vain 64 prosenttia.

Paikat vähenevät, moni luopuu

Vuoden 2008 vaaleja koskeva selvitys osoitti, että liitoskuntien reuna-alueiden istuvat valtuutetut luopuivat muita helpommin jatkopaikan tavoittelusta.

Reuna-alueilta myös putosi valtuustoehdokkaita enemmän kuin keskuskunnista, ja uusia kasvoja pääsi vähemmän läpi kuin muualta.

Putoaminen johtuu Pikkalan mukaan siitä, että uuden kun-

nan valtuustossa on vähemmän paikkoja kuin vanhoissa ja vapaaehtoisia luopujia suhteessa vähemmän.

Äänestysinto hitpua

Liitokset vaikuttavat myös äänestysaktiivisuuteen. Liitoskuntien reuna-alueilla eli entisissä pikkukunnissa on yleensä äänestetty muita ahkerammin.

Vuonna 2008 äänestysaktiivisuus nousi yleisesti ja liitoskunnissa vielä keskiarvoa enemmän. Sen sijaan tänä vuonna äänestysaktiivisuus laski yleisesti ja liitoskunnissa keskiarvoa enemmän.

Koko maassa äänestysvilkkaus putosi nyt kolme prosenttiyksikköä, mutta liitoskunnissa 4–5 prosenttiyksikköä.

”Viime vaaleissa puhuttiin, että liitokset innostivat uurnille, mutta nyt julkisuudessa on puhuttu äänestysvilkkauden romahtamisesta. Se on aika voimakas ilmaisu, kun ero on ei-liitoskuntiin on 1,5–2 prosentin luokkaa”, Pikkala sanoo.

”Suuntaus on kuitenkin selvä: Jos kunta on liittynyt toiseen aiemmin tai nyt, äänestysaktiivisuus on alempi kuin niissä kunnissa, joissa liitoksia ei ole tehty.”

Vaikka näistä kuntavaaleista ei vielä ole tarkemmin pureskeltua tietoa, Pikkala sanoo pikasilmäyksen jälkeen, että samat suuntaukset jatkuvat.

Vanha vaalitapa ei sovi suurluntiin

Maan hallitus miettii parhail-

Kuntaliitokset alentavat usein kunnan reuna-alueiden äänestysaktiivisuutta. Kovaa meteliä oman vanhainkotinsa puolesta pitäneessä Särkisalossa äänestysprosentti kuitenkin nousi 70,5 prosenttiin, kun se jäi Salon alimmilla alueilla 47 prosenttiin. Kuva on vuoden takaa.

laan keinoja alueellisen demokratian vahvistamiseksi.

Tampereen yliopiston tutkija ja hallintotieteiden tohtori **Jenni Airaksinen** on varoitannut siitä, etteivät vanhat järjestelmät toimi suurissa kunnissa.

”Mitä enemmän on ihmisiä,

paikallisyhteisön kokoinen.

Ihmisiä lähellä olevat asiat saavat ihmiset liikkeelle, ja siksi erilaisissa kapinakunnissa äänestysinto nousi.

Oikeusministeriön vaalijohtaja **Arto Jääskeläinen** on ruo-

tinut erityisessä selvityksessään alueellisia vaalipiirejä. Ne lisäisivät alueiden moniäänisyyttä, kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja jopa äänestysaktiivisuutta.

Alueellisten vaalipiirien haittapuolena olisi aluepolitiikoinnin jyrääminen kunnan koko-

naisedun yli, päätöksenteon hidastuminen, ehdokasmäärien ja pienpuolueiden edustajien vähentyminen, alueiden välinen kyräily sekä itse vaalien mutkistuminen.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Salon vanhat kunnat saivat omat valtuutetut

Salo käy hyvin esimerkiksi siitä, mistä tutkijat puhuvat: suuren demokratiapulmasta.

Kun äänestystulosta laski koko maassa kolme prosenttiyksikköä 58,3 prosenttiin, Salossa se tuli alas 5,3 prosenttia ja oli nyt 58,1.

Äänestäjät on ehkä lamaanuttanut talouden kylmä koura, joka runnellut tätä vuonna 2009 kymmenen kunnan muodostamaa kaupunkia rajusti. Viimeksi lähti Nokia.

Ehdokkaita oli nyt vaaleissa 120 vähemmän kuin vuonna 2008, tosin valtuustopaikatkin vähenivät 75 paikasta 51:een.

Myös uusia valtuutettuja valittiin ympärys kuntia vähemmän, reilu kolmannes. Paimiossa ja Tarvasjoella uusia on lähes 60 prosenttia.

Särkisalosta läpi yksi

Reuna-alueilla äänestettiin ahkerammin kuin muualla kaupungissa. Kovaa meteliä oman vanhainkotinsa puolesta pitäneessä Särkisalossa äänestysprosentti nousi 70,5 prosenttiin, kun se jäi Salon alimmilla alueilla 47 prosenttiin.

Särkisalosta meni Salon valtuustoon läpi yksi ehdokas: losimatkan takana asuva eläkeläinen ja entinen etujärjestömiehen **Heikki Lied**e (kok.).

Ensikertalainen Liede sai kaikkiaan huimat 416 ääntä.

Niistä 267 tuli Särkisalosta. Tämän äänestysalueen toiseksi paras keräsi vain 27 äänen saaliin. Vastaehdokkaita oli vain neljä, mikä voi kertoa paitsi pettymyksestä politiikkaan myös äänten keskittämishalusta. Puolueet karsiutuivat kahdeksasta kolmeen vuodesta 2008.

Liede selittää läpimenoaan sillä, että hän on toiminut alueen äänitorvena niin tie- kuin vanhainkotiasioissa, on persoonaltaan riittävän kokoava ja edustaa alueen suosituinta puoluetta, jota ei yleisesti mielletä ”politiikoivaksi”.

Vuoden särkisalolaiseksikin valittua oli siis helppo äänestää yli puoluerajojen.

Vanhoista kunnista vähintään yksi

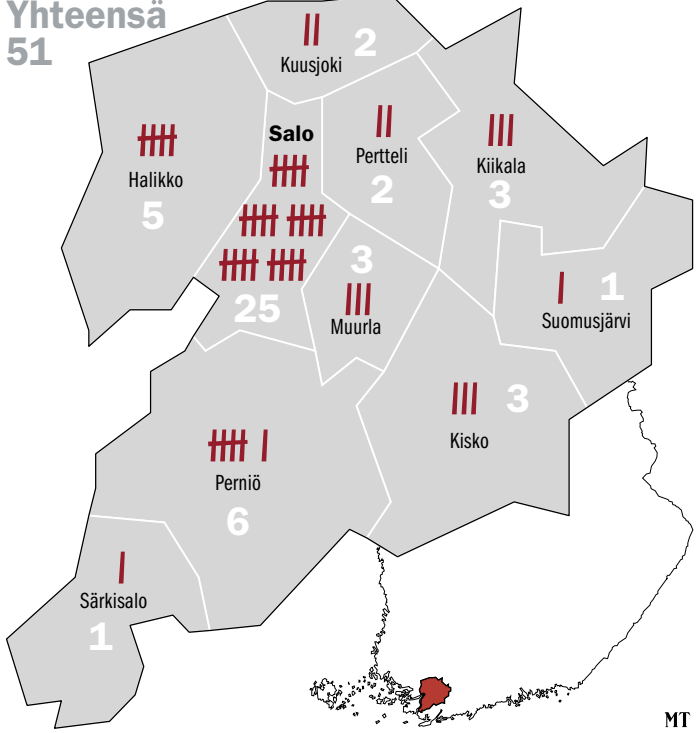
Liede uskoo, että vaikka vanhainkoti lakkautettiin, alueen puolesta taistelu on lisännyt Särkisalalon yhteishenkeä.

Paljon ääniä tuli myös naapurista Perniöstä, joka puolestaan on vahvaa keskustan aluetta. Liede pitääkin itseään yleisesti reuna-alueiden edustajana. Särkisalolla ja Suomensjärvelä edustajia on Salon uudessa valtuustossa päättävän kauden tapaan vain yksi, molemmilla ensikertalaisen.

Myös muista vanhoista kunnista jokainen sai sinne vähintään yhden edustajan. Tosin kolmessa entisessä kunnassa

Salon kunnanvaltuutetut

Asuinpaikat entisten kuntien mukaan

valtuutettujen määrä vähintään puolittui.

Karsintaa oli muissakin vanhoissa kunnissa, koska valtuustopaikat vähenivät kolmanneksella. Kuitenkin Salon keskustan alueella valtuutetut vähenivät suhteessa vähemmän. Valtuustosta puolet on

nyt kotoisin Salon keskustan alueelta.

Äänestysalueita saatetaan karsia

Tulevaisuudessa tilanne voi olla toinen. Salossa aiotaan yhdistää äänestysalueita, joita on nyt 26.

Perusteena on oikeusminis-

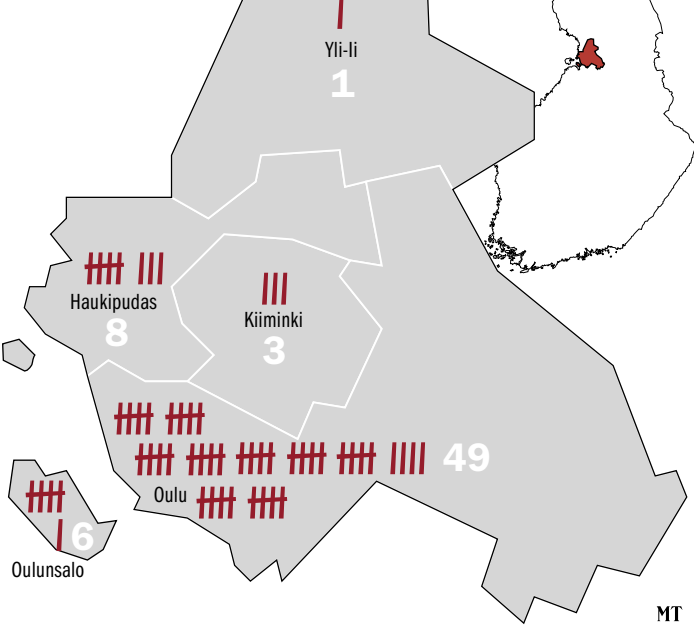
Vaikka vanhainkoti lakkautettiin, alueen puolesta taistelu on lisännyt Särkisalalon yhteishenkeä.»

HEIKKI LIEDE

Oulun kunnanvaltuutetut

Asuinpaikat entisten kuntien mukaan

Yhteensä 67

Yli-listä Ouluun yksi valtuutettu

Lokakuun kunnallisvaaleissa äänestettiin vuonna 2010 yhdistyneen uuden Oulun valtuutetut. Tuolloin Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo, Yli-Ii ja Oulu yhdistyivät.

Ouluun valittiin 67 valtuutet-

tua, joista vain yksi reilun 2 000 asukkaan Yli-Iistä. Suhde vastaa suurin piirtein väkilukujen suhdetta. Uudessa Oulussa on noin 190 000 asukasta.

Aiemmin Yli-Iin valtuustossa oli 24 jäsentä.

TALOUDESTA LYHYESTI

Pyhäsalmen kaivokseen halutaan tutkimuslaitos

Pyhäjärvelle Pohjois-Pohjanmaalle kaavailaan jättimäistä hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksesta Cernistä, josta on tarkoitus lähettää neutriinosuihku maankuoren läpi Pyhäjärvelle.

Suomalaisuutikijat toivovat kansainväliselle miljardiluokan hankkeelle valtion vetoapua.

Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuslaitos Cern käsittelee tutkimushanketta ensi vuoden alussa.

Ensimmäinen 4g-kännykkä markkinoille

Nopeaan 4g-verkkoon pääsee Suomessa pian myös puhelimella. Nokian uusi Lumia 920 -puhelin on ensimmäinen 4g-verkossa toimiva puhelin Suomen markkinoilla.

Puhelimen myynti alkaa torstaina. 4g-verkon tiedonsiirrossa voidaan päästä maksimissaan 100 megabittiin sekunnissa, mutta verkot toimivat vain suurimmissa kaupungeissa.

PÄIVÄN KYSYMYS

Mitä tekee vuoden puuseppä?

Puuntyöstö -messuilla Lahdessa palkittiin ensimmäistä kertaa vuoden puuseppä.

Puuliiton ja Puuteollisuusyrittäjien tekemässä valinnassa painoi puuseppä ammattitaidon ohella ammatin arvostuksen lisääminen, osaamisen jakaminen työssä ja hyvän työilmapiirin vaaliminen.

Vuoden 2012 puuseppä **Veikko Pitkämäki** työskentelee Pihlavan Ikkuna Oy:n tehtaalla Ruovedellä. Kunniamaininnan sai SHT-Tukku Oy:n **Teuvo Saarinen**.

Millaista osaamista työssäsi vaaditaan, vuoden puuseppä Veikko Pitkämäki?

Se on teollista työtä, ei niinkään käsityötä. Koulutuksena on asettajan ammattitutkinto ja puuseppämestarin erikoisammattitutkinto.

Onko puun laadulla suuri merkitys teollisessa puusepäntyössä?

Onhan siinä aika huomattava merkitys. Tähän tulee valmiit aihiot, toki niissäkin on laatu- vaihteluja.

Miten olet jakanut osamistasi?

Olen aika monta kaveria opettanut puosien tekemiseen 24 vuoden aikana.

Mistä syntyy hyvä työilma- piiri?

Se on sellaista avointa ja rehellistä toimintaa. Jokainen ollaan omanlaisia persoonia, se pitää ottaa huomioon työka- veissakin.

HENRIK SCHÄFER

POLITIIKASTA LYHYESTI

Turkistarhauskielto kaatuisi eduskunnassa

Kansalaisaloite turkistarhauksen kiellosta kaatuisi eduskunnassa, kirjoittaa Hufvudstadsbladet. Lehti kysyi kansanedustajilta, kuinka he äänestäisivät, jos aloite päätyy eduskunnan äänestykseen.

Kansanedustajista 102 kertoo, että äänestäisi aloitetta vastaan. Vain 13 sanoi kannattavansa kieltoa turkistarhaus- selle. Lopuista kansanedusta- jista 14 ei ollut vielä päättänyt kantaansa ja 71 ei vastannut Hufvudstadsbladetin kyselyyn.

Turkistarhauksen kielttämis- tä vaativan kansalaisaloitteen on allekirjoittanut yli 60 000 suomalaista. Kansalaisaloit- teeseen vaaditaan vähintään 50 000 äänioikeutetun tuki.

Suposta halutaan tehdä siviili- tiedustelupalvelu

Euroopan tiedustelukeskuksen päällikkö **Ilkka Salmi** ehdot- taa Suojelupoliisin (Supon) uudistamista, kirjoittaa Helsingin Sanomat. Salmen mielestä toimintaympäristö ja uhkakuvat ovat muuttuneet niin, että yli 60-vuotias Supo joutaa eläkkeelle.

Salmi on ollut kahden vuo- den ajan virkavapaalla Supon päällikön paikalta. Hänen mielestään Suomi tarvitsee siviilitiedustelun, joka hankkii tietoa myös ulkomailta. Uusi Supo voisi lähettää agenteja ulkomaille.

Uudistus saattaisi siirtää Supon sisäministeriön alai- suudesta valtioneuvoston ohjaukseen. Salmen mielestä Supon uudistusta voitaisiin luontevasti pohtia seuraavissa hallitusneuvotteluissa.

Vasemmistoliitto haluaa perustulon

Vasemmistoliitto haluaa perusturvauudistusta ja asteittaista siirtymistä perus- tuloon. Puolueen mielestä perustulo vähentäisi köyhyyttä ja rakentaisi uutta 2000-luvun hyvinvointivaltiota. Vasem- mistoliiton valtuusto hyväksyi perustuloesityksen sunnunta- na Helsingissä.

Ensimmäisenä askeleena mallissa on minimietuuskien nostaminen 700 euroon. Toimeentulon perusosa nostet- taisiin 620 euroon. Seuraavassa vaiheessa kai- kille maksettaisiin säännöllistä mutta tuloista riippumatonta 620 euron perustuloa. Lisäksi olisi mahdollista saada 130 euron perusturva erityisten syiden perusteella.